

2025/9

14.1.2025

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2025/9,

annettu 12 päivänä joulukuuta 2024,

metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja Euroopan unioniin suuntautuvaa puutuotteiden kauppaa koskevalla Euroopan unionin ja Guyanan kooperatiivisen tasavallan välisellä vapaaehtoisella kumppanuussopimuksella perustetussa yhteisessä seuranta- ja arviointikomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta yhteisen seuranta- ja arviointikomitean työjärjestyksen ja välimiesmenettelyn työmenetelmien vahvistamiseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni teki neuvoston päätöksellä (EU) 2023/904 ⁽¹⁾ metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja Euroopan unioniin suuntautuvaa puutuotteiden kauppaa koskevan Euroopan unionin ja Guyanan kooperatiivisen tasavallan välisen vapaaehtoisen kumppanuussopimuksen ⁽²⁾, jäljempänä 'sopimus', joka tuli voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2023.
- (2) Sopimuksen 20 artiklan 1 kohdan nojalla on perustettu yhteinen seuranta- ja arviointikomitea, jonka tehtävänä on helpottaa sopimuksen hallinnointia, seurantaa ja arviointia, mukaan lukien riippumattoman tarkastuksen hallinnointi, ja osapuolten välistä vuoropuhelua ja tietojenvaihtoa. Sopimuksen 20 artiklan 3 kohdassa määrätään, että yhteinen seuranta- ja arviointikomitea vahvistaa oman työjärjestyksensä.
- (3) Sopimuksen 26 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jos sopimuksen osapuolet eivät ole saaneet riittävästi ratkaistua neuvottelujen ja tarvittaessa sovittelun avulla, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää välimiespaneelin perustamista. Sopimuksen 26 artiklan 5 kohdassa määrätään, että yhteinen seuranta- ja arviointikomitea vahvistetaan välimiesmenettelyn työmenetelmät.
- (4) Yhteinen seuranta- ja arviointikomitea hyväksyy seuraavassa kokouksessaan päätökset, joissa vahvistetaan sen työjärjestys ja välimiesmenettelyn työmenetelmät.
- (5) Unionin olisi vahvistettava yhteisessä seuranta- ja arviointikomiteassa otettava kanta yhteisen seuranta- ja arviointikomitean työjärjestyksen ja välimiesmenettelyn työmenetelmien vahvistamista koskevien päätösten hyväksymiseen.
- (6) Unionin kannan yhteisessä seuranta- ja arviointikomiteassa olisi sen vuoksi perustuttava tähän päätökseen liitettyihin päätösluonnoksiin,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja Euroopan unioniin suuntautuvaa puutuotteiden kauppaa koskevalla Euroopan unionin ja Guyanan kooperatiivisen tasavallan vapaaehtoisella kumppanuussopimuksella perustetussa yhteisessä seuranta- ja arviointikomiteassa unionin puolesta otettava kanta perustuu tähän päätökseen liitettyihin yhteisen seuranta- ja arviointikomitean päätösluonnoksiin.
2. Unionin edustajat yhteisessä seuranta- ja arviointikomiteassa voivat sopia vähäisistä teknisistä muutoksista yhteisen seuranta- ja arviointikomitean päätösluonnoksiin ilman uutta neuvoston päätöstä.

⁽¹⁾ Neuvoston päätös (EU) 2023/904, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2023, metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja Euroopan unioniin suuntautuvaa puutuotteiden kauppaa koskevan Euroopan unionin ja Guyanan kooperatiivisen tasavallan välisen vapaaehtoisen kumppanuussopimuksen tekemisestä (EUVL L 121, 5.5.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/904/oj>).

⁽²⁾ EUVL L 121, 5.5.2023, p. 3.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 12 päivänä joulukuuta 2024.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

PINTÉR S.

LUONNOS

YHTEISEN SEURANTA- JA ARVIOINTIKOMITEAN PÄÄTÖS N:o ...

EU:n ja Guyanan välisen kumppanuussopimuksen 20 artiklassa tarkoitetun yhteisen seuranta- ja arviointikomitean työjärjestyksen hyväksymisestä

YHTEINEN SEURANTA- JA ARVIOINTIKOMITEA, joka

ottaa huomioon Montrealissa Kanadassa 15 päivänä joulukuuta 2022 allekirjoitetun ja 1 päivänä kesäkuuta 2023 voimaan tulleen EU:n ja Guyanan välisen kumppanuussopimuksen ja erityisesti sen 20 artiklan 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

1. Yhteinen seuranta- ja arviointikomitea hyväksyy oman työjärjestyksensä ja suorittaa kumppanuussopimuksen liitteessä X kuvatut tehtävänsä.
2. Kumppanuussopimuksen 20 artiklan 2 kohdan mukaan osapuolten on hyväksyttävä työjärjestys yksimielisesti.
3. Työjärjestys sitoo osapuolia,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1. Vahvistetaan yhteisen seuranta- ja arviointikomitean työjärjestys sellaisena kuin se on tämän päätöksen liitteessä.
2. Tämä päätös tulee voimaan [...] päivänä [...]kuuta [...].

Tehty ...

LIITE

YHTEISEN SEURANTA- JA ARVIOINTIKOMITEAN TYÖJÄRJESTYS

1 artikla

Osapuolten edustajat

1. Yhteinen seuranta- ja arviointikomitea koostuu osapuolten edustajista, jotka ovat ministeritason edustajia tai johtavia virkamiehiä.
2. Unionin edustusta yhteisessä seuranta- ja arviointikomiteassa johtaa Euroopan unionin Guyanan edustuston (tai Guyanasta vastaavan edustuston) päällikkö, ja siinä on enintään kymmenen Euroopan komission edustajaa.
3. Guyanan edustusta yhteisessä seuranta- ja arviointikomiteassa johtaa luonnonvaroista vastaava ministeri, ja siihen kuuluvat metsäasioista vastaava viranhaltija ja luonnonvaraministeriön, valtiovarainministeriön, kauppaministeriön, työministeriön, amerintiaanien asioista vastaavan ministeriön, tarpeen mukaan muiden ministeriöiden tai viranomaisyksiköiden sekä metsäkomission virkamiehiä siten, että edustajia on enintään kymmenen.
4. Kumpikin osapuoli ilmoittaa kirjallisesti (7 artiklassa tarkoitetulle) sihteeristölle yhteisen seuranta- ja arviointikomitean edustajiensa nimet, yhteystiedot ja tehtävät. Edustajilla katsotaan olevan valtuutus edustaa osapuolta siihen päivään saakka, jona osapuoli ilmoittaa sihteeristölle uudesta edustajasta.

2 artikla

Puheenjohtajat

Yhteisen seuranta- ja arviointikomitean puheenjohtajina toimivat yhdessä luonnonvaraministeri Guyanan puolesta ja Euroopan unionin Guyanan edustuston (tai Guyanasta vastaavan edustuston) päällikkö unionin puolesta. Puheenjohtajat voivat järjestää nimeämänsä henkilön edustajakseen. Nimetty edustaja käyttää kaikkia kyseisen puheenjohtajan oikeuksia.

3 artikla

Sidosryhmien tarkkailijat

1. Guyanan kansalaisyhteiskunnan, paikallisten ja kansainvälisten kansalaisjärjestöjen, yksityisen sektorin ja alkuperäiskansojen kansalliset sidosryhmät kutsutaan osallistumaan tarkkailijoina, jäljempänä 'sidosryhmien tarkkailijat', yhteisen seuranta- ja arviointikomitean ja yhteisen seuranta- ja arviointikomitean teknisen komitean kokouksiin, lukuun ottamatta kokouksia, jotka puheenjohtajat ovat määrittäneet pidettävän ainoastaan osapuolten edustajien läsnä ollessa.
2. Sihteeristö kutsuu asiaankuuluvat kansalaisyhteiskunnan kansalliset sidosryhmäjärjestöt, paikalliset ja kansainväliset kansalaisjärjestöt, yksityisen sektorin ja alkuperäiskansat nimeämään/valitsemaan omien menettelyjensä mukaisesti tarkkailijansa ja heidän varajäsenensä yhteiseen seuranta- ja arviointikomiteaan ja yhteisen seuranta- ja arviointikomitean tekniseen komiteaan kahdeksi vuodeksi seuraavasti:
 - Kansalaisyhteiskunta ja kansalaisjärjestöt, jotka toimivat metsä- tai ympäristöasioiden alalla: kaksi (2) tarkkailijaa.
 - Alkuperäiskansojen järjestöt: kaksi (2) tarkkailijaa.
 - Yksityinen sektori: kaksi (2) tarkkailijaa.
3. Sidosryhmäjärjestöjen on ilmoitettava sihteeristölle kirjallisesti nimeämiensä/valitsemiensa tarkkailijoiden sekä heidän varajäsentensä nimi, järjestö ja yhteystiedot. Sidosryhmät ilmoittavat sihteeristölle myös tarkkailijoiden valintamenettelyn.
4. Sidosryhmien tarkkailijat voivat toimittaa sihteeristölle tiettyjä esityslistalla olevia asioita koskevia asiakirjoja viimeistään seitsemän kalenteripäivää ennen yhteisen seuranta- ja arviointikomitean kokousta. Jos sihteeristö vahvistaa toimitettujen asiakirjojen merkityksellisyden ja lisäarvon, sen on lisättävä niihin merkintä "tiedoksi" ja toimitettava ne osapuolten edustajille.
5. Tarkkailijoilla ei ole äänioikeutta eikä päätösvaltaa yhteisen seuranta- ja arviointikomitean tai minkään sen elimen päätösten ja suositusten laatimisessa.

4 artikla

Yhteisen seuranta- ja arviointikomitean tekninen komitea

1. Yhteistä seuranta- ja arviointikomiteaa avustaa sen tehtävien hoitamisessa osapuolten virallisista edustajista koostuva yhteisen seuranta- ja arviointikomitean tekninen komitea.
2. Yhteisen seuranta- ja arviointikomitean tekninen komitea, jäljempänä 'tekninen komitea', valmistelee yhteisen seuranta- ja arviointikomitean kokoukset ja neuvottelut, panee tarvittaessa täytäntöön sen päätökset ja varmistaa yleisesti yhteisen seuranta- ja arviointikomitean toiminnan jatkuvuuden ja kumppanuussopimuksen moitteettoman toiminnan. Se käsittelee kaikki yhteisen seuranta- ja arviointikomitean sille siirtämät asiat sekä kaikki muut kumppanuussopimuksen päivittäisen täytäntöönpanon yhteydessä mahdollisesti esille tulevat kysymykset.
3. Teknisen komitean puheenjohtajana toimivat yhteistyössä Euroopan unionin Guyanan edustuston (tai Guyanasta vastaavan edustuston) yhteistyöstä vastaava päällikkö ja metsäasioista vastaava viranhaltija tai heidän nimetyt edustajansa.
4. Unionin edustajat teknisessä komiteassa ovat Euroopan unionin Guyanan edustuston ja Euroopan komission virkamiehiä.
5. Guyanan edustajat teknisessä komiteassa ovat virkamiehiä seuraavista:
 - luonnonvaraministeriö
 - valtionvarainministeriö
 - Guyanan metsäkomissio (GFC)
 - mahdollisesti muu kumppanuussopimuksen täytäntöönpanon kannalta merkityksellinen ministeriö tai virasto.
6. Tekninen komitea kokoontuu säännöllisesti ja vähintään ennen kutakin yhteisen seuranta- ja arviointikomitean kokousta.
7. Jos tekninen komitea kokoontuu yhteisen seuranta- ja arviointikomitean kokouksesta riippumatta, välittäjä laatii yhteisen pöytäkirjan, jossa esitetään yhteenvedo keskusteluista ja jonka puheenjohtajat allekirjoittavat. Sihteeristö toimittaa pöytäkirjan yhteisen seuranta- ja arviointikomitean puheenjohtajille.
8. Yhteisen seuranta- ja arviointikomitean sihteeristö antaa hallinnollista tukea tekniselle komitealle.
9. Tekninen komitea soveltaa tätä työjärjestystä soveltuvin osin.
10. Teknisellä komitealla ei ole päätösvaltaa, mutta se voi toimittaa suosituksensa yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle.

5 artikla

Yhteisen seuranta- ja arviointikomitean alakomiteat

1. Kumppanuussopimuksen liitteessä V olevan 3.11 artiklan mukaan osapuolet voivat tarvittaessa perustaa yhteisen seuranta- ja arviointikomitean alakomiteoita, jotka käsittelevät tiettyjä kumppanuussopimuksen täytäntöönpanoon liittyviä aloja. Yhteinen seuranta- ja arviointikomitea määrittää tällaisten alakomiteoiden tarkoituksen, kokoonpanon, keston, tehtävät ja työmenetelmät. Osapuolet nimeävät edustajansa alakomiteoihin ja ilmoittavat niistä sihteeristölle. Kaikki asiaankuuluvat kirjeet, asiakirjat ja yhteydenotot kunkin alakomitean yhteyspisteiden välillä toimitetaan myös sihteeristölle.
2. Yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle annetaan jokaisessa säännöllisessä kokouksessa kunkin alakomitean raportit niiden toiminnasta ja edistymisestä, mukaan lukien uudelleentarkastelua ja asianmukaisia toimia koskevat suositukset yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle.
3. Jollei yhteinen seuranta- ja arviointikomitea toisin sovi, alakomiteat soveltavat tätä työjärjestystä soveltuvin osin.
4. Alakomiteoilla ei ole päätösvaltaa, mutta ne voivat toimittaa suosituksia yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle.

6 artikla

Asiantuntijat ja täytäntöönpanoelimet

1. Puheenjohtajat voivat tapauskohtaisesti kutsua asiantuntijoita osallistumaan teknisen komitean ja/tai yhteisen seuranta- ja arviointikomitean sekä alakomiteoiden kokouksiin antamaan tietoja tietyistä aiheista ja ainoastaan niissä kokouksen osissa, joissa näitä aiheita käsitellään.
2. Puheenjohtajat voivat sopia kutsuvansa kumppanuussopimuksen täytäntöönpanossa mukana olevia elimiä eli täytäntöönpanoelimia osallistumaan tapauskohtaisesti yhteisen seuranta- ja arviointikomitean teknisen komitean ja/tai yhteisen seuranta- ja arviointikomitean sekä alakomiteoiden tai tarvittaessa osan niistä kokouksiin, joissa täytäntöönpanoelimet voivat antaa tietoja ja päivityksiä sekä saada ohjeita, jotka koskevat niiden toimintaa ja osallistumista kumppanuussopimuksen täytäntöönpanoon ja kumppanuussopimuksen tavoitteiden saavuttamiseen.

7 artikla

Sihteeristö

1. Euroopan unionin Guyanan edustuston virkamies ja Guyanan metsäkomission virkamies toimivat yhdessä yhteisen seuranta- ja arviointikomitean sihteereinä, jäljempänä 'sihteeristö'. Kumpikin osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle sihteeristöön kuuluvan virkamiehen nimen, tehtävän/aseman ja yhteystiedot. Tämän virkamiehen katsotaan toimivan osapuolta edustavana sihteeristön jäsenenä siihen päivään saakka, jona osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle uudesta jäsenestä.
2. Sihteeristö antaa hallinnollista tukea yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle ja tekniselle komitealle sekä kaikille yhteisen seuranta- ja arviointikomitean perustamille alakomiteoille.
3. Sihteeristöä avustaa sen tehtävissä 8 artiklassa tarkoitettu välittäjä.

8 artikla

Välitys

1. Yhteinen seuranta- ja arviointikomitea käyttää riippumattoman ja puolueettoman henkilön, jäljempänä 'välittäjä', palveluja helpottaakseen sekä osapuolten välistä että osapuolten ja sidosryhmien välistä vuorovaikutusta, vuoropuhelua ja keskusteluja kumppanuussopimuksen täytäntöönpanossa.
2. Välittäjän tehtäviin kuuluvat seuraavat:
 - Tarjota tukea kaikissa yhteisen seuranta- ja arviointikomitean, teknisen komitean ja alakomiteoiden kokousten järjestämiseen liittyvissä asioissa, mukaan lukien esityslista, kokouskutsut, logistiikka ja muut sihteeristön pyytämät asiat.
 - Helpottaa keskusteluja yhteisen seuranta- ja arviointikomitean, teknisen komitean ja alakomiteoiden kokouksissa, kirjata keskustelut ja tarvittaessa toimittaa luonnoksia muistioksi tai yhteiseksi pöytäkirjaksi taikka yhteenvedo keskusteluista.
 - Nimetä kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät yhdessä osapuolten kanssa ja tarvittaessa tukea prosesseja, joilla edustajia nimetään/valitaan sidosryhmien tarkkailijoiksi.
 - Auttaa kumppanuussopimuksen täytäntöönpanoa koskevan vuosikertomuksen laatimisessa.
 - Määrittää yhteisen täytäntöönpanokehityksen täytäntöönpanoon ja/tai kumppanuussopimuksen yleiseen täytäntöönpanoon liittyvät kysymykset ja raportoida niistä sihteeristölle.
 - Tarjota pyydettyä tukea määrärahoihin, rahoitukseen ja rahoittajien koordinointiin liittyvissä kysymyksissä.
 - Määrittää kaikki synergiaan muiden asiaankuuluvien aloitteiden kanssa liittyvät kysymykset ja raportoida niistä sihteeristölle; tällaisia aloitteita ovat muun muassa Guyanan ja unionin välinen metsäkumppanuus ja REDD+.
 - Vastata sihteeristön ja/tai yhteisen seuranta- ja arviointikomitean, teknisen komitean ja alakomiteoiden puheenjohtajien pyyntöihin.
3. Välittäjä toimii sihteeristön ohjauksessa ja valvonnassa ja sihteeristön on aina oltava ajan tasalla välittäjän toiminnasta.

9 artikla

Asiakirjat

Jos yhteisen seuranta- ja arviointikomitean ja/tai teknisen komitean neuvottelut perustuvat tausta-asiakirjoihin, sihteeristö numeroi ja jakaa tällaiset asiakirjat yhteisen seuranta- ja arviointikomitean asiakirjoina, ja niihin viitataan muistiossa ja/tai yhteisessä pöytäkirjassa.

10 artikla

Kirjeenvaihto

1. Kumppanuussopimuksen täytäntöönpanoa koskevista virallisista tiedonannoista vastaavia osapuolten edustajia ovat unionin osalta Euroopan unionin Guyanan edustuston (tai Guyanasta vastaavan edustuston) päällikkö ja Guyanan osalta valtiovarainministeri kumppanuussopimuksen 22 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
2. Kaikki kirjeenvaihto yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle osoitetaan sihteeristölle. Sihteeristö ilmoittaa soveltuvat yhteydenpitotavat; niitä ovat esimerkiksi kirjeenvaihto, sähköposti tai muu tapa.

3. Sihteeristö varmistaa, että yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle osoitettu kirjeenvaihto toimitetaan puheenjohtajille ja tarvittaessa 9 artiklassa tarkoitettuina asiakirjoina osapuolten edustajille. Sihteeristö lähettää kummankin puheenjohtajan laatiman kirjeenvaihdon vastaanottajille, numeroi sen ja jakaa sen tarvittaessa toiselle osapuolelle.
4. Osapuolten on lähetettävä kaikki asiaankuuluvat asiakirjat sihteeristölle vähintään 14 kalenteripäivää ennen seuraavaa yhteisen seuranta- ja arviointikomitean kokousta.

11 artikla

Kokoukset

1. Yhteinen seuranta- ja arviointikomitea kokoontuu vähintään kahdesti vuodessa kumppanuussopimuksen 20 artiklan 4 kohdan mukaisesti tai jommankumman osapuolen pyynnöstä.
2. Jos osapuolet niin sopivat, yhteisen seuranta- ja arviointikomitean, teknisen komitean ja alakomiteoiden kokoukset voidaan poikkeuksellisesti järjestää virtuaalisesti/videoneuvotteluina.
3. Kaikki yhteisen seuranta- ja arviointikomitean kokoukset kutsuu koolle sihteeristö, ja kokoukset pidetään osapuolten sopimana ajankohtana ja niiden sopimassa paikassa. Sihteeristö toimittaa osapuolten edustajille kokouskutsun viimeistään 28 kalenteripäivää ennen kokousta, elleivät osapuolet toisin sovi.
4. Osapuolet ilmoittavat yhteisen seuranta- ja arviointikomitean sihteeristölle kokoukseen osallistuvien valtuuskuntien suunnitellun kokoonpanon viimeistään 14 kalenteripäivää ennen kokousta.

12 artikla

Kokousten esityslista

1. Sihteeristö laatii jokaista kokousta varten alustavan esityslistan osapuolten tekemien ehdotusten perusteella. Se toimitetaan yhdessä asiaankuuluvien asiakirjojen kanssa puheenjohtajille viimeistään 21 kalenteripäivää ennen kokousta.
2. Esityslistaehdotukseen tehdyt lisäykset tai muutokset on toimitettava sihteeristölle viimeistään 14 kalenteripäivää ennen kokousta edellyttäen, että sihteeristö saa lisäys- tai muutospyyntöjen toimittamisen yhteydessä myös kaikki asiaa koskevat tausta-asiakirjat.
3. Yhteinen seuranta- ja arviointikomitea hyväksyy esityslistan kunkin kokouksen alussa. Osapuolten niin sopiessa esityslistalle voidaan ottaa asioita, joita ei ole merkitty esityslistaehdotukseen.
4. Sihteeristö voi puheenjohtajien suostumuksella lyhentää 1 ja 2 kohdassa mainittuja määräaikoja jonkin asian niin edellyttäessä.

13 artikla

Muistio

1. Välittäjä laatii kustakin kokouksesta pöytäkirjaluonnoksen.
2. Pöytäkirja sisältää yleensä tiivistelmän esityslistalla olevista asioista, ja siinä yksilöidään tarvittaessa
 - a) yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle toimitetut asiakirjat;
 - b) kaikki lausumat, jotka puheenjohtajat ovat hyväksyneet merkittäväksi pöytäkirjaan;
 - c) päätelmät tietyistä esityslistalla olevista asioista. Päätelmät kuvastavat tietystä aiheesta käydyn keskustelun tulosta. Ne voivat liittyä suosituksiin;
 - d) 14 artiklan mukaisesti annetut suositukset; ja
 - e) 14 artiklan mukaisesti hyväksytyt päätökset.
3. Pöytäkirja sisältää myös luettelon kokoukseen osallistuneista.
4. Puheenjohtajat hyväksyvät ja allekirjoittavat pöytäkirjan kokouksen lopussa, jolloin siitä tulee muistio. Sihteeristö jakaa osapuolille alkuperäiskappaleen kyseisistä virallisista asiakirjoista.
5. Yhteisen seuranta- ja arviointikomitean tekninen komitea, joka kokoontuu yhteisestä seuranta- ja arviointikomiteasta riippumatta, laatii oman pöytäkirjansa, jossa esitetään yhteenveto kustakin esityslistan kohdasta käydyistä keskusteluista. Keskustelut sisällytetään asiaa koskeviin yhteisen seuranta- ja arviointikomitean kokouksiin.

Muistio on julkistettava.

14 artikla

Päätökset ja suositukset

1. Yhteinen seuranta- ja arviointikomitea voi tehdä päätöksiä ja/tai antaa suosituksia kaikista asioista, joista kumppanuussopimuksessa niin määrätään. Kumppanuussopimuksen 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti päätökset ja suositukset hyväksytään yksimielisesti.

2. Päätökset ja/tai suositukset sitovat osapuolia, ja ne tulevat voimaan, kun kummankin osapuolen sisäiset menettelyt on saatettu päätökseen.

3. Kokousten välisenä aikana yhteinen seuranta- ja arviointikomitea voi osapuolten niin sopiessa tehdä päätöksiä ja antaa suosituksia kirjallista menettelyä noudattaen. Kirjallisella menettelyllä tarkoitetaan osapuolten välistä noottien vaihtoa. Puheenjohtajilla on valtuudet vaihtaa tällaisia nootteja ja vahvistaa tarvittaessa suostumus mihin tahansa päätökseen. Kirjallinen menettely saa kestää enintään 21 kalenteripäivää, joiden kuluessa toisen osapuolen on ilmoitettava mahdollisista varaamistaan tai muutoksistaan.

Osapuoli voi 21 päivän kuluessa kirjallisen menettelyn alkamisesta pyytää kirjallisesti toista osapuolta keskustelemaan ehdotuksesta yhteisen seuranta- ja arviointikomitean seuraavassa kokouksessa. Tällainen pyyntö keskeyttää automaattisesti kirjallisen menettelyn.

Jos ehdotuksesta ei ole esitetty varauksia kirjalliselle menettelylle asetetussa määräajassa, yhteisen seuranta- ja arviointikomitean katsotaan hyväksyneen sen.

Hyväksytyt ehdotukset kirjataan yhteisen seuranta- ja arviointikomitean seuraavan kokouksen muistioon.

4. Päätösten otsikkona on "päätös" ja suositusten otsikkona "suositus"; otsikon jälkeen merkitään järjestysnumero, hyväksymispäivä ja kuvaus päätöksen tai suosituksen aiheesta. Kussakin päätöksessä ilmoitetaan sen voimaantulopäivä.

5. Yhteisen seuranta- ja arviointikomitean päätökset ja suositukset vahvistetaan toimittamalla niistä kullekin osapuolelle yhteisen seuranta- ja arviointikomitean puheenjohtajien allekirjoittama alkuperäiskappale.

15 artikla

Kielet

1. Yhteisen seuranta- ja arviointikomitean virallinen kieli on englanti.

2. Jollei toisin päätetä, yhteinen seuranta- ja arviointikomitea perustaa neuvottelunsa englanninkielisiin asiakirjoihin ja ehdotuksiin.

16 artikla

Julkisuus ja luottamuksellisuus

1. Ellei toisin päätetä, yhteisen seuranta- ja arviointikomitean kokoukset eivät ole julkisia.

2. Kun osapuoli toimittaa säädöstensä ja määräystensä nojalla luottamukselliseksi katsottavia tietoja yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle, tekniselle komitealle ja alakomiteoille, osapuolten on käsiteltävä näitä tietoja luottamuksellisin.

3. Kumpikin osapuoli voi päättää julkaista yhteisen seuranta- ja arviointikomitean päätökset ja suositukset virallisessa lehdessään.

17 artikla

Kulut

1. Kukin osapuoli vastaa sille yhteisen seuranta- ja arviointikomitean, teknisen komitean ja alakomiteoiden kokouksiin osallistumisesta aiheutuvista henkilöstö-, matka- ja oleskelukuluista sekä postitus- ja televiestintäkuluista.

2. Osapuolet pyrkivät jakamaan tasan kokousten järjestämiseen ja asiakirjojen jäljentämiseen liittyvät kustannukset. Osapuolet keskustelevat asiasta tapauskohtaisesti.

18 artikla

Kenttäoperaatiot

Jos jompikumpi osapuoli pyytää kumppanuussopimukseen liittyvän kenttäoperaation toteuttamista, osapuolten on sovittava operaation tehtävämäärityksestä ja aikataulusta.

19 artikla

Sovittelu

1. Osapuoli voi milloin tahansa pyytää kirjallisesti, että osapuolet aloittavat sovittelumenettelyn. Pyyntö on oltava riittävän yksityiskohtainen, jotta siitä käyvät selvästi ilmi kyseessä oleva asia ja valituksen tehneen osapuolen havaitsemat ongelmat. Kun osapuoli pyytää sovittelua 1 kohdan mukaisesti, toinen osapuoli harkitsee pyyntöä ja esittää kirjallisen vastauksen seitsemän kalenteripäivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Muussa tapauksessa sovittelupyyntö katsotaan hylätyksi.
2. Jos osapuolet sopivat käyttävänsä sovittelua kumppanuussopimuksen 25 artiklan 4 kohdan mukaisesti, ne valitsevat sovittelijan yhdessä sovittelumenettelyn alussa ja viimeistään 14 kalenteripäivän kuluttua sovittelupyyntöön saadun vastauksen vastaanottamisesta. Jos osapuolet eivät tee niin, ne voivat yhdessä pyytää pysyvän välimiestuomioistuimen pääsihteeria nimittämään sovittelijan seitsemän päivän kuluessa.
3. Sovittelija ei saa olla kummankaan osapuolen kansalainen, elleivät osapuolet toisin sovi. Sovittelija avustaa osapuolia riippumattomasti ja puolueettomasti niiden pyrkessä riidassaan sovintoratkaisuun. Sovittelija toimii objektiivisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteiden mukaisesti ottaen huomioon muun muassa osapuolten oikeudet ja velvollisuudet sekä riitaan liittyvät olosuhteet, mukaan lukien osapuolten väliset aiemmat käytännöt. Sovittelija voi suorittaa sovittelumenettelyn asianmukaisesti katsomallaan tavalla ottaen huomioon tapauksen olosuhteet, osapuolten mahdollisesti esittämät toiveet, kuten esimerkiksi osapuolen pyynnön siitä, että sovittelija kuulisi suullisia lausumia, ja mahdollisen tarpeen ratkaista riita nopeasti.
4. Sovittelija voi järjestää osapuolten välisiä kokouksia, kuulla osapuolia yhdessä tai erikseen, pyytää alan asiantuntijoilta ja sidosryhmiltä apua tai kuulla niitä ja antaa osapuolille niiden mahdollisesti pyytämää lisätukea.
5. Sovittelijan odotetaan antavan lausuntonsa osapuolille 45 kalenteripäivän kuluessa nimittämisestään. Osapuolet voivat pyynnöstä harkita lisääjän myöntämistä, jos sille on riittävät perustelut.
6. Osapuolet pyrkivät sovittelijan antaman lausunnon huomioon ottaen löytämään molempia osapuolia tyydyttävän ratkaisun 30 kalenteripäivän kuluessa sovittelijan lausunnon saamisesta. Ennen lopullista sopimusta osapuolet voivat harkita mahdollisia tilapäisiä ratkaisuja.
7. Yhteinen seuranta- ja arviointikomitea voi hyväksyä ratkaisun. Osapuolet voivat päättää soveltaa voimassa olevan liitteen 15 artiklan 3 kohdan mukaista kirjallista menettelyä yhteisen seuranta- ja arviointikomitean koolle kutsumisen sijaan. Molempia osapuolia tyydyttävät ratkaisut julkistetaan, elleivät osapuolet toisin päättää. Julkistettava versio ei kuitenkaan saa sisältää tietoja, jotka jompikumpi osapuoli katsoo luottamuksellisiksi.
8. Sovittelija antaa osapuolille kirjallisesti tosiseikkoihin pohjautuvan raportin luonnoksen, jossa on tiivistelmä menettelyn kohteena olevasta toimenpiteestä ja menettelyn seurauksena mahdollisesti saavutetusta molempia osapuolia tyydyttävästä ratkaisusta, myös mahdollisista tilapäisistä ratkaisuista. Sovittelijan on annettava osapuolille 15 päivää aikaa esittää huomautuksensa raporttiluonnoksesta. Osapuolten määräajassa antamia huomautuksia tarkasteltuaan sovittelija antaa osapuolille 15 päivän kuluessa lopullisen, tosiseikkoihin pohjautuvan kirjallisen raportin. Tällaiseen tosiseikkoihin pohjautuvaan raporttiin ei saa sisältyä minkäänlaista kumppanuussopimuksen tulkintaa.
9. Menettely päättyy
 - a) osapuolten sovintoratkaisuun ratkaisun hyväksymispäivänä;
 - b) sovittelijan osapuolia kuultuaan tekemällä kirjallisella ilmoituksella siitä, että sovittelua ei enää kannata jatkaa, tällaisen ilmoituksen antamispäivänä;
 - c) osapuolen kirjallisella ilmoituksella, jonka tämä tekee tarkasteltuaan molempien osapuolten sovittelumenettelyssä harkitsemissa ratkaisuissa ja sovittelijan antamaa lausuntoa, tällaisen ilmoituksen antamispäivänä. Tällaista ilmoitusta ei voi tehdä ennen 7 artiklassa vahvistetun määräajan päättymistä; tai
 - d) osapuolten yhteisestä sopimuksesta missä tahansa menettelyn vaiheessa kyseisen sopimuksen tekopäivänä.
10. Jos osapuolet ovat sopineet ratkaisusta, kummankin osapuolen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen panemiseksi täytäntöön sovitussa aikataulussa. Molempia osapuolia tyydyttävää ratkaisua täytäntöön panevan osapuolen on sovitussa aikataulussa ilmoitettava toiselle osapuolelle kirjallisesti kaikista kyseisen ratkaisun täytäntöön panemiseksi toteutetuista vaiheista tai toimenpiteistä.
11. Osapuolet pyrkivät jakamaan sovittelumenettelyn kustannukset tasan. Osapuolet keskustelevat asiasta tapauskohtaisesti.

*20 artikla***Liitteiden muuttaminen**

1. Jos jompikumpi osapuoli haluaa muuttaa kumppanuussopimuksen liitteiden määräyksiä, se ilmoittaa asiasta yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle ja toimittaa asiaa koskevan ehdotuksensa.
2. Yhteinen seuranta- ja arviointikomitea voi pyytää yhteisen seuranta- ja arviointikomitean teknistä komiteaa tarkastelemaan ehdotusta ja esittämään sitä koskevat näkemyksensä ja ehdotuksensa. Yhteinen seuranta- ja arviointikomitea voi perustaa alakomitean tukemaan yhteisen seuranta- ja arviointikomitean teknistä komiteaa tässä työssä.
3. Yhteinen seuranta- ja arviointikomitea voi osapuolen ehdotuksesta ja ottaen huomioon yhteisen seuranta- ja arviointikomitean teknisen komitean näkemykset ja ehdotukset tehdä päätöksen liitteiden muuttamisesta kumppanuussopimuksen 27 artiklan 3 kohdan ja tämän työjärjestyksen 14 artiklan mukaisesti.

*21 artikla***Työjärjestyksen muuttaminen**

Yhteinen seuranta- ja arviointikomitea voi tehdä päätöksiä tämän työjärjestyksen muuttamisesta tämän työjärjestyksen 14 artiklan mukaisesti.

LUONNOS

YHTEISEN SEURANTA- JA ARVIOINTIKOMITEAN PÄÄTÖS N:o .../24,

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja Euroopan unioniin suuntautuvaa puutuotteiden kauppaa koskevan Euroopan unionin ja Guyanan kooperatiivisen tasavallan vapaaehtoisen kumppanuussopimuksen 26 artiklassa tarkoitettujen välimiesmenettelyn työmenetelmien hyväksymisestä

YHTEINEN SEURANTA- JA ARVIOINTIKOMITEA, joka

ottaa huomioon metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja Euroopan unioniin suuntautuvaa puutuotteiden kauppaa koskevan Euroopan unionin ja Guyanan kooperatiivisen tasavallan vapaaehtoisen kumppanuussopimuksen ⁽¹⁾, jäljempänä 'sopimus', ja erityisesti sen 26 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

Sopimuksessa määrätään, että yhteinen seuranta- ja arviointikomitea hyväksyy välimiesmenettelyn työmenetelmät,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään tämän päätöksen liitteessä esitetyt välimiesmenettelyn työmenetelmät metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja Euroopan unioniin suuntautuvaa puutuotteiden kauppaa koskevan Euroopan unionin ja Guyanan kooperatiivisen tasavallan vapaaehtoisen kumppanuussopimuksen mukaisessa riitojenratkaisussa.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty ...ssa/ssä ... päivänä ...kuuta ...

Yhteisen seuranta- ja arviointikomitean puolesta

Yhteispuheenjohtajat

⁽¹⁾ EUVL L 121, 5.5.2023, s. 3.

LIITE

VÄLIMIESMENETTELYN TYÖMENETELMÄT

I jakso

Johdantosäännökset

1 artikla

Soveltamisala

1. Näillä välimiesmenettelyn työmenetelmillä täydennetään ja selvennetään Euroopan unionin, jäljempänä 'unioni', ja Guyanan kooperatiivisen tasavallan, jäljempänä 'Guyana', välistä vapaaehtoista kumppanuussopimusta, jäljempänä 'sopimus', ja erityisesti sen 26 artiklaa.
2. Näiden välimiesmenettelyn työmenetelmien tarkoituksena on antaa unionille ja Guyanalle, jäljempänä 'osapuolet', mahdollisuus ratkaista sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen liittyviä niiden välillä mahdollisesti syntyviä riitoja välimiesmenettelyllä.

2 artikla

Määritelmät

Näissä välimiesmenettelyn työmenetelmissä tarkoitetaan

- 1) 'välimiespaneelilla' sopimuksen 26 artiklan 1 kohdan nojalla asetettua paneelia;
- 2) 'välimiehellä' välimiespaneelin jäsentä;
- 3) 'valituksen tehneellä osapuolella' sopimuksen osapuolta, joka pyytää välimiespaneelin asettamista sopimuksen 26 artiklan 1 kohdan nojalla;
- 4) 'vastapuolella' sopimuksen osapuolta, jolle ilmoitetaan pyynnöstä asettaa välimiespaneeli sopimuksen 26 artiklan 1 kohdan nojalla;
- 5) 'osapuolen edustajalla' henkilöstön jäsentä tai mitä tahansa osapuolen nimittämää henkilöä, joka edustaa kyseistä osapuolta sopimuksen soveltamisalaan kuuluvassa riita-asiassa;
- 6) 'päivällä' kalenteripäivää, jollei toisin mainita;
- 7) 'kolmannella osapuolella' osapuolta, joka ei ole riidan osapuoli mutta joka osallistuu välimiesmenettelyyn;
- 8) 'kansainvälisellä toimistolla' pysyvän välitystuomioistuimen kansainvälistä toimistoa;
- 9) 'välimiesmenettelysäännöillä' vuonna 2012 annettuja pysyvän välitystuomioistuimen välimiesmenettelyä koskevia sääntöjä, jotka tulivat voimaan 17 päivänä joulukuuta 2012, sellaisina kuin ne ovat mahdollisesti myöhemmin muutettuina;
- 10) 'pysyvän välitystuomioistuimen nimittävällä viranomaisella' pysyvän välitystuomioistuimen viranomaista, joka on välimiesmenettelysäännöissä määritetty tahoksi, joka vastaa välimiesten nimittämisestä välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti.

3 artikla

Sovellettava laki

1. Välimiespaneeli soveltaa sopimusta valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen ja muiden osapuolten välisen riidan kannalta merkityksellisten ja osapuolten välillä sovellettavien kansainvälisen oikeuden sopimusten, sääntöjen ja periaatteiden mukaisesti tulkittuna.
2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, jos välimiesten ratkaistavaksi toimitetussa riidassa tuodaan esiin kysymys sopimuksen jonkin määräyksen tulkinnasta ja soveltamisesta osapuolen kansalliseen lainsäädäntöön nähden, välimiespaneeli voi ottaa soveltuvin osin huomioon tosiseikkana osapuolen kansallisen lainsäädännön. Välimiespaneelin on tällöin noudatettava kyseisen osapuolen tuomioistuinten tai viranomaisten kansallista lainsäädäntöä koskevaa tulkintaa. Kansallista lainsäädäntöä koskevat välimiespaneelin tulkinnat eivät sido kyseisen osapuolen tuomioistuinta tai viranomaisia.

4 artikla

Tiedoksiannot

1. Kaikki väl miespaneelin pyynnöt, ilmoitukset, kirjalliset lausumat tai muut asiakirjat lähetetään samaan aikaan molemmille osapuolille ja tarvittaessa ja kun se on asianmukaista kansainväliselle toimistolle.

Kaikista toisen osapuolen pyynnöistä, ilmoituksista, kirjallisista lausumista tai muista asiakirjoista, jotka on osoitettu väl miespaneelille, otetaan jäljennös, ja ne toimitetaan samaan aikaan toiselle osapuolelle ja tarvittaessa ja kun se on asianmukaista kansainväliselle toimistolle.

Kaikista toisen osapuolen pyynnöistä, ilmoituksista, kirjallisista lausumista tai muista asiakirjoista, jotka on osoitettu toiselle osapuolelle, otetaan jäljennös, ja ne toimitetaan samaan aikaan väl miespaneelille ja tarvittaessa ja kun se on asianmukaista kansainväliselle toimistolle.

2. Kaikki 1 kohdan nojalla annettavat pyyntöjä, ilmoituksia, kirjallisia lausumia tai muita asiakirjoja koskevat tiedoksiannot on tehtävä sähköpostitse tai tarvittaessa muulla viestintävälineellä, jolla asiakirjan lähettämisestä jää tosite. Jollei toisin todisteta, tällainen tiedoksianto katsotaan vastaanotetuksi sen lähettämispäivänä.

3. Kaikki tiedoksiannot osoitetaan sopimuksen 22 artiklan mukaisesti Guyanan osalta Guyanan valtiovarainministerille ja unionin osalta unionin Guyanan edustuston päällikölle.

4. Pyynnöissä, ilmoituksissa, kirjallisissa lausumissa tai muissa väl miespaneelimenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevat vähäiset muotovirheet voidaan oikaista toimittamalla uusi asiakirja, johon muutokset on merkitty selvästi.

5. Jos asiakirjan toimittamiselle asetettu viimeinen määräpäivä osuu yleiselle vapaapäivälle Guyanassa tai unionissa, asiakirjan toimittamisen määräaika päättyy sitä seuraavana arkipäivänä.

5 artikla

Edustajat

Osapuolet voivat valita edustajakseen tai avustajakseen henkilöitä sisäisten sääntöjensä ja menettelyjensä mukaisesti. Toiselle osapuolelle on ilmoitettava kirjallisesti tällaisten henkilöiden nimet ja osoitteet sekä se, nimitetäänkö henkilöt avustajiksi vai edustajiksi

II j a k s o

Väl miespaneelin asettaminen

6 artikla

Välimiesten nimittäminen

1. Jollei 5 kohdasta muuta johdu, kumpikin osapuoli nimittää yhden välimiehen. Kaksi tällä tavoin nimitettyä välimiestä valitsevat kolmannen välimiehen, joka toimii väl miespaneelin puheenjohtajana.

2. Jos vastaaja ei ole ilmoittanut valituksen tehneelle osapuolelle itse nimittämästään välimiehestä 30 päivän kuluessa siitä, kun se on saanut valituksen tehneeltä osapuolelta tiedoksiannon välimiehen nimittämistä, valituksen tehnyt osapuoli voi pyytää kansainvälistä toimistoa nimittämään toisen välimiehen. Pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen nimittää toisen välimiehen mahdollisimman pian.

3. Jos välimiehet eivät ole 30 päivän kuluessa toisen välimiehen nimittämisestä sopineet kolmannen välimiehen valinnasta, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää kansainvälistä toimistoa nimittämään kolmannen välimiehen sovellettavien väl miesmenettelysääntöjen mukaisesti, jollei 5 kohdasta muuta johdu. Pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen nimittää kolmannen välimiehen mahdollisimman pian. Pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen käyttää nimittämisen yhteydessä seuraavaa luettelomenettelyä:

- a) pysyvän välitystuomioistuimen nimittävän viranomaisen on toimitettava kullekin osapuolelle samanlainen luettelo, joka sisältää vähintään kolme nimeä;
- b) kukin osapuoli palauttaa 15 päivän kuluessa a alakohdassa tarkoitetun luettelon vastaanottamisesta sen kansainväliselle toimistolle toimittamatta jäljennöstä toiselle osapuolelle ja poistettuaan sen nimen tai ne nimet, joita se vastustaa, ja asetettuaan jäljelle jääneet nimet paremmuusjärjestykseen;
- c) edellä b alakohdassa tarkoitetun määräajan päätyttyä pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen nimittää kolmannen välimiehen sille palautetuissa luetteloissa hyväksytyistä nimistä osapuolten ilmoittaman paremmuusjärjestyksen mukaisesti;
- d) jos nimitystä ei jostain syystä voida tehdä tässä kohdassa esitetyn menettelyn mukaisesti, pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen voi käyttää harkintavaltaansa nimittäessään kolmannen välimiehen.

4. Välimiehiä nimittäessään osapuolet ja pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen voivat vapaasti valita henkilöitä, jotka ovat pysyvän välitystuomioistuimen jäseniä.

5. Välimiehiä nimittäessään osapuolet ja pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen eivät saa valita henkilöitä, jotka ovat unionin toimielinten, unionin jäsenvaltion hallituksen tai Guyanan hallituksen jäseniä, virkamiehiä tai muuta henkilöstöä.

7 artikla

Välimiespaneelin asettamatta jääminen

Jos välimiespaneeliä ei ole asetettu 6 artiklan nojalla, pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen muodostaa välimiespaneelin kumman tahansa osapuolen pyynnöstä ja voi näin tehdessään peruuttaa kaikki jo tehdyt nimitykset, nimittää kaikki välimiehet ja nimetä yhden heistä välimiespaneelin puheenjohtajaksi. Pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen voi aiheelliseksi katsoessaan nimittää aiemmin nimitetyt henkilöt uudelleen.

8 artikla

Välimiesten riippumattomuus ja koskemattomuus

1. Välimiesten on oltava riippumattomia ja puolueettomia, heidän on toimittava yksilöinä eivätkä he saa ottaa vastaan ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta.

2. Kun henkilöä lähestytään hänen mahdollisen välimieheksi nimittämisensä osalta, hänen on ilmoitettava osapuolille ja pysyvän välitystuomioistuimen nimittävälle viranomaiselle kaikista seikoista, jotka todennäköisesti antaisivat perustetua aihetta epäillä hänen puolueettomuuttaan tai riippumattomuuttaan. Välimiehen on nimittämishetkestään lähtien ja koko välimiesmenettelyn ajan ilmoitettava viipymättä osapuolille ja kansainväliselle toimistolle sekä muille välimiehille kaikista seikoista, jotka todennäköisesti antaisivat perustetua aihetta epäillä hänen puolueettomuuttaan tai riippumattomuuttaan.

3. Välimiehet nauttivat lainkäytöllistä koskemattomuutta unionissa ja Guyanassa välimiesmenettelyyn liittyvien toimien tai laiminlyöntien osalta.

9 artikla

Yksipuoliset yhteydet

1. Välimiespaneeli ei saa tavata osapuolta tai ottaa yhteyttä osapuoleen, jos toinen osapuoli ei ole paikalla.

2. Yksikään välimies ei saa keskustella menettelyn kohteena olevaan asiaan liittyvistä seikoista yhden tai molempien osapuolten kanssa, jos muut välimiehet eivät ole paikalla.

10 artikla

Välimiehen korvaaminen

1. Jos välimies kuolee tai eroaa välimiesmenettelyn aikana, korvaava välimies nimitetään tai valitaan noudattaen 6 artiklassa määrättyä menettelyä, jota sovelletaan korvattavan välimiehen nimittämiseen tai valintaan.

2. Jos välimies lyö laimin tehtävänsä tai on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti kykenemätön hoitamaan tehtäviään, sovelletaan 11 artiklassa esitettyä välimiehen vastustamis- ja korvaamismenettelyä.

3. Jos välimies korvataan, menettelyä jatketaan siitä, missä korvattu välimies lakkasi hoitamasta tehtäviään, jollei välimiespaneeli toisin päättä.

11 artikla

Välimiesten vastustaminen

1. Kumpi tahansa osapuoli voi vastustaa välimiestä, jos ilmenee seikkoja, jotka antavat perusteltua aihetta epäillä välimiehen puolueettomuutta tai riippumattomuutta.

2. Osapuoli voi vastustaa nimittämäänsä välimiestä ainoastaan syistä, jotka se on saanut tietoonsa vasta nimittämisen jälkeen.

3. Osapuolen, joka aikoo vastustaa välimiestä, on ilmoitettava vastustamisesta 30 päivän kuluessa siitä, kun kyseisen välimiehen nimittämisestä on ilmoitettu vastustavalle osapuolelle, tai 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona kyseinen osapuoli on saanut tietoonsa seikat, jotka antavat perusteltua aihetta epäillä välimiehen puolueettomuutta tai riippumattomuutta.

4. Vastustamisilmoitus toimitetaan toiselle osapuolelle, vastustuksen kohteena olevalle välimiehelle, välimiespaneelin muille jäsenille ja kansainväliselle toimistolle. Vastustamisilmoituksessa on ilmoitettava vastustamisen syyt.

5. Kun jokin osapuolista vastustaa välimiestä, toinen osapuoli voi hyväksyä vastustamisen. Välimies voi vastustamisen jälkeen myös vetäytyä tehtävästään. Tämä ei merkitse vastustamisen perusteiden oikeellisuuden hyväksymistä.

6. Jos toinen osapuoli ei 15 päivän kuluessa vastustamisilmoituksesta hyväksy vastustamista tai vastustuksen kohteena oleva välimies ei vetäydy tehtävästään, vastustuksen esittänyt osapuoli voi päättää jatkaa asian ajamista. Tässä tapauksessa sen on 30 päivän kuluessa vastustamisilmoituksesta pyydettävä vastustamista koskeva päätös pysyvän välitystuomioistuimen nimittävältä viranomaiselta.

7. Kun pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen tekee vastustamista koskevan päätöksen, se voi ilmoittaa päätöksen perustelut, jolleivät osapuolet sovi, ettei perusteluja esitetä. Jos pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen puoltaa vastustamista, korvaava välimies nimitetään tai valitaan noudattaen 6 artiklassa määrättyä menettelyä, jota sovelletaan korvattavan välimiehen nimittämiseen tai valintaan.

III jakso

Välimiesmenettelyt

12 artikla

Yleiset määräykset

1. Välimiespaneelin on toteutettava välimiesmenettely asianmukaiseksi katsomallaan tavalla edellyttäen, että osapuolia kohdellaan tasapuolisesti ja että kullekin osapuolelle annetaan menettelyn sopivassa vaiheessa kohtuullinen mahdollisuus esittää asiansa. Välimiespaneelin on harkintavaltaansa käyttäessään toteutettava menettely niin, että vältetään tarpeettomat viivästykset ja kulut ja että riita voidaan ratkaista oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti.

2. Välimiespaneelin tuomio on lopullinen, ja se sitoo unionia ja Guyanaa.

3. Unioni ja Guyana asettavat välitystuomiot kokonaisuudessaan julkisesti saataville, ellei tarpeesta suojata luottamuksellisia tietoja muuta johdu.

13 artikla

Välimiesmenettelyn paikka

1. Välimiesmenettelyn paikka on Haag, jollei toisin sovita.

2. Välimiespaneeli voi kokoontua missä tahansa paikassa, jonka se katsoo soveltuvan kauppatavaran, muun omaisuuden tai asiakirjojen tutkimiseen. Osapuolille ilmoitetaan asiasta riittävän ajoissa, jotta ne voivat osallistua tällaiseen tutkimiseen.

14 artikla

Luottamuksellisuus

1. Kummankin osapuolen ja välimiespaneelin on kohdeltava luottamuksellisina toisen osapuolen välimiespaneelille toimittamia tietoja, jotka kyseinen osapuoli on määrittänyt luottamuksellisiksi. Kun osapuoli toimittaa välimiespaneelille luottamuksellisia tietoja sisältävän kirjallisen lausuman, sen on myös toimitettava 15 päivän kuluessa lausuma, joka ei sisällä luottamuksellisia tietoja ja joka voidaan julkistaa.

2. Mikään näissä välimiesmenettelyn työmenetelmissä ei estä osapuolta julkistamasta yleisölle omaa kantaansa koskevia lausumia. Osapuoli ei paljasta toisen osapuolen luottamuksellisiksi määrittämiä tietoja niin kauan kuin menettelyä ei ole saatettu päätökseen.

3. Jos osapuolen lausuma ja väitteet sisältävät luottamuksellisia tietoja, välimiespaneeli kokoontuu suljettuun istuntoon. Osapuolten on huolehdittava siitä, että välimiespaneelin istunnot säilyvät luottamuksellisina, kun ne järjestetään suljetuin ovin.

15 artikla

Välimiespaneelin toiminta

1. Puheenjohtajana toimiva välimies johtaa kaikkia välimiespaneelin kokouksia. Välimiespaneeli voi valtuuttaa puheenjohtajan tekemään hallinnollisia ja menettelytapapäätöksiä.

2. Välimiespaneeli hoitaa tehtäviään erilaisin välinein kuten puhelimitse, sähköpostilla, faksilla tai tietokoneyhteyksin.

3. Ainoastaan välimiehet osallistuvat välimiespaneelin neuvotteluihin, mutta välimiespaneeli voi sallia välimiesten avustajien läsnäolon niissä.

4. Tuomion tai raportin laatiminen on yksinomaan välimiespaneelin vastuulla, eikä tätä tehtävää saa siirtää muille.
5. Jos välimiespaneeli katsoo, että on tarpeen muuttaa jotakin sen menettelyyn sovellettavaa määräaikaa tai tehdä muita menettelyä koskevia tai hallinnollisia mukautuksia, sen on ilmoitettava osapuolille kirjallisesti niitä kuultuaan muutoksen tai mukautuksen syistä ja tarvittavasta uudesta määräajasta tai mukautuksesta.

16 artikla

Välimiesmenettelyn aikataulu

1. Välimiespaneeli laatii välimiesmenettelyn alustavan aikataulun mahdollisimman pian asettamisensa jälkeen ja kehoitettuaan osapuolia esittämään näkemyksensä. Kun välimiespaneeli on kehottanut osapuolia esittämään näkemyksensä, se voi milloin tahansa pidentää tai lyhentää tätä ajanjaksoa.
2. Kumpi tahansa osapuoli voi kymmenen päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta esittää perustellun pyynnön asian käsittelemiseksi kiireellisenä. Tällöin välimiespaneelin on annettava tätä pyyntöä koskeva päätös kiireellisenä 15 päivän kuluessa tällaisen pyynnön vastaanottamisesta.

17 artikla

Järjestäytymiskokous

1. Osapuolet kokoontuvat välimiespaneelin kanssa 30 päivän kuluessa sen asettamisesta määrittääkseen osapuolten tai välimiespaneelin tarpeelliseksi katsomat asiat, myös
 - a) välimiehille maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset;
 - b) välimiespaneelin tehtävät; ja
 - c) menettelyn aikataulu.
2. Jolleivät osapuolet toisin sovi, välimiespaneelin tehtävänä on:
 - a) tutkia osapuolten esittämien sopimuksen asiaankuuluvien määräysten perusteella välimiespaneelin asettamista koskevassa pyynnössä tarkoitettua asiaa,
 - b) tutkia, onko kyseessä oleva toimenpide sopimuksen määräysten mukainen, ja
 - c) antaa ratkaisu.

18 artikla

Kirjalliset lausumat

Valituksen tehneen osapuolen on toimitettava kirjallinen lausumansa 10 päivän kuluessa välimiespaneelin asettamispäivästä. Vastapuolen on toimitettava kirjallinen lausumansa viimeistään 20 päivän kuluttua valituksen tehneen osapuolen kirjallisen lausuman toimittamispäivästä.

19 artikla

Kuuleminen

1. Osapuolia ja muita välimiehiä kuultuaan välimiespaneelin puheenjohtaja ilmoittaa osapuolille kuulemisen päivämäärän, kellonajan ja paikan järjestäytymiskokouksessa määritetyn aikataulun perusteella. Jollei 6 kohdasta muuta johdu, nämä tiedot asettaa julkisesti saataville se osapuoli, jonka alueella kuuleminen järjestetään.
2. Välimiespaneeli voi järjestää lisäkuulemisia, jos osapuolet niin sopivat.
3. Kaikkien välimiesten on oltava läsnä koko kuulemisen ajan.
4. Seuraavat henkilöt voivat osapuolten etukäteisellä suostumuksella osallistua kuulemiseen riippumatta siitä, onko se avoin yleisölle:
 - a) osapuolen edustajat;
 - b) välimiesten neuvonantajat, avustajat ja hallintohenkilöstö;
 - c) asiantuntijat välimiespaneelin päätöksen mukaisesti;
 - d) todistajat;
 - e) kolmannet osapuolet.

5. Kummankin osapuolen on viimeistään seitsemän päivää ennen kuulemista toimitettava välimiespaneelille ja toiselle osapuolelle luettelo henkilöistä, jotka esittävät kuulemisessa suullisia väitteitä tai selvityksiä kyseisen osapuolen puolesta, muista kuulemiseen osallistuvista edustajista sekä kuulemisessa todistavista todistajista.

6. Välimiespaneelin kuulemiset ovat yleisölle avoimia, ellei välimiespaneeli toisin päätä omasta aloitteestaan tai kumman tahansa osapuolen pyynnöstä.

7. Välimiespaneelin on päätettävä osapuolia kuultuaan soveltuvista logistisista järjestelyistä ja menettelyistä, joilla varmistetaan, että yleisölle avoimet kuulemiset järjestetään tehokkaasti. Kyseisiin logistisiin järjestelyihin ja menettelyihin voi sisältyä suorien internettelevisiolähetysten tai sisäisten televisiolähetysten käyttäminen.

8. Välimiespaneeli suorittaa kuulemisen seuraavassa esitetyllä tavalla ja varmistaa, että sekä valituksen tehneelle osapuolelle että vastapuolelle annetaan yhtä paljon aikaa esittää väite ja vastaväite:

Väite

a) valituksen tehneen osapuolen väite;

b) vastapuolen väite.

Vastaväite

a) valituksen tehneen osapuolen vastaus;

b) vastapuolen vastine.

9. Välimiespaneeli voi esittää kysymyksiä kummalle tahansa osapuolelle tai mille tahansa todistajalle missä tahansa kuulemisen vaiheessa.

10. Välimiespaneeli laadituttaa kuulemisesta tarkan kirjallisen selostuksen, joka toimitetaan osapuolille seitsemän päivän kuluessa kuulemisesta. Osapuolet voivat esittää huomautuksensa kirjallisesta selostuksesta, ja välimiespaneeli voi tarkastella kyseisiä huomautuksia.

11. Kumpikin osapuoli voi toimittaa kymmenen päivän kuluessa kuulemisesta täydentävän kirjallisen lausuman kuulemisen aikana esille tulleista asioista.

20 artikla

Laiminlyönti

1. Jos jompikumpi osapuolista ei saavu kuulemiseen, josta on ilmoitettu näiden välimiesmenettelyn työmenetelmien mukaan asianmukaisesti, eikä osoita riittävää syytä tällaiseen laiminlyöntiin, välimiespaneeli voi aloittaa välimiesmenettelyn.

2. Jos jompikumpi osapuolista, jota on asianmukaisesti vaadittu esittämään asiakirjatodisteet, ei tee niin asetetussa määräajassa eikä osoita riittävää syytä tällaiseen laiminlyöntiin, välimiespaneeli voi antaa tuomion käytössään olevien todisteiden perusteella.

21 artikla

Kirjalliset kysymykset

1. Välimiespaneeli voi esittää milloin tahansa menettelyn aikana kirjallisia kysymyksiä yhdelle osapuolelle tai molemmille osapuolille. Kaikista yhdelle osapuolelle esitetyistä kysymyksistä on otettava jäljennös ja toimitettava se toiselle osapuolelle.

2. Kumpikin osapuoli toimittaa toiselle osapuolelle jäljennöksen välimiespaneelin kysymyksiin antamistaan vastauksista. Toisella osapuolella on mahdollisuus esittää kirjallisia huomautuksia osapuolen vastauksista seitsemän päivän kuluessa kyseisen jäljennöksen toimittamisesta.

22 artikla

Kolmannet osapuolet

1. Jolleivät osapuolet toisin sovi, välimiespaneeli voi ottaa vastaan oma-aloitteisesti toimitettuja kirjallisia lausumia luonnolliselta henkilöltä, joka asuu osapuolella tai on sen kansalainen, tai oikeushenkilöltä, joka on sijoittautunut osapuolen alueelle ja joka on Guyanan hallituksesta ja unionin toimielimistä ja elimistä riippumaton, edellyttäen, että

a) välimiespaneeli vastaanottaa ne kymmenen päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta;

b) niillä on välitöntä merkitystä välimiespaneelin tarkasteltavana olevan asian tosiseikkojen tai oikeudellisten kysymysten kannalta;

- c) ne sisältävät kuvauksen lausuman antavasta henkilöstä, mukaan lukien tapauksen mukaan luonnollisen henkilön kansalaisuus tai asuinpaikka sekä oikeushenkilön sijoittautumispaikka, toiminnan luonne, oikeudellinen asema, yleiset tavoitteet ja rahoituslähde; sekä
- d) ne sisältävät kuvauksen välimiespaneelin menettelyyn kohdistuvien asianomaisen henkilön intressien luonteesta.
2. Lausumat on toimitettava osapuolille, jotta nämä voivat esittää huomautuksensa. Osapuolet voivat esittää huomautuksia välimiespaneelille 15 päivän kuluessa lausumien toimittamisesta.
3. Välimiespaneeli luettelee tuomiossaan kaikki 1 kohdan nojalla vastaanottamansa lausumat. Välimiespaneeli ei ole velvollinen käsittelemään raportissaan tällaisissa lausumissa esitettyjä väitteitä.
4. Jos välimiespaneeli päättää käsitellä raportissaan lausumissa esitettyjä väitteitä, sen on myös otettava huomioon kaikki osapuolten 2 kohdan nojalla esittämät huomautukset.

23 artikla

Asiantuntijat

1. Välimiespaneeli voi nimittää yhden tai useamman asiantuntijan raportoimaan sille kirjallisesti tietyistä välimiespaneelin määrittämistä kysymyksistä. Osapuolille toimitetaan jäljennös asiantuntijan välimiespaneelilta saamasta toimeksiantosta.
2. Asiantuntijan raportin saatuaan välimiespaneeli toimittaa sen jäljennöksen osapuolille, jotka voivat esittää kirjallisesti näkemyksensä raportista. Osapuolilla on oikeus tutustua kaikkiin asiakirjoihin, joihin asiantuntijan raportti perustuu.
3. Asiantuntijaa voidaan lausunnon antamisen jälkeen kumman tahansa osapuolen pyynnöstä kuulla kuulemistilaisuudessa, jossa osapuolilla on mahdollisuus esittää hänelle kysymyksiä. Kumpikin osapuoli voi tuoda kuulemiseen asiantuntijatodistajia, jotka voivat todistaa käsiteltävissä asioissa.

IV jakso

Välitystuomiot

24 artikla

Päätökset

Välimiespaneelin on kaikin keinoin pyrittävä tekemään päätöksensä yksimielisesti. Jos yksimielisyyteen ei päästä, asiasta on päätettävä äänten enemmistöllä.

25 artikla

Tuomion muoto

1. Tuomion on oltava kirjallinen, ja siinä on esitettävä tosiseikkoja koskevat havainnot, sopimuksen asiaankuuluvien määräysten sovellettavuus sekä havaintojen ja päätelmien perustelut.
2. Välimiesten on allekirjoitettava tuomio, ja siinä on mainittava päivämäärä, jona se tehtiin, sekä välimiesmenettelyn paikka. Jos joku välimiehistä ei allekirjoita tuomiota, tuomiossa on ilmoitettava syy allekirjoituksen tai allekirjoitusten puuttumiselle.

26 artikla

Tuomion tulkinta

1. Kumpi tahansa osapuoli voi 30 päivän kuluessa tuomion vastaanottamisesta pyytää välimiespaneelin tulkintaa tuomiosta ilmoitettuaan asiasta toiselle osapuolelle ja pysyvän välitystuomioistuimen nimittävälle viranomaiselle.
2. Tulkinta on annettava kirjallisesti 30 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Tulkinta muodostaa osan tuomiosta, ja tarvittaessa sovelletaan 15 ja 25 artiklan säännöksiä.

27 artikla

Tuomion oikaisu

1. Kumpi tahansa osapuoli voi 30 päivän kuluessa tuomion vastaanottamisesta pyytää välimiespaneelia oikaisemaan tuomiossa olevat laskuvirheet, muotovirheet tai kirjoitusvirheet tai muut samankaltaiset virheet ilmoitettuaan asiasta toiselle osapuolelle ja pysyvän välitystuomioistuimen nimittävälle viranomaiselle. Välimiespaneeli voi kuitenkin tehdä tällaisia oikaisuja omasta aloitteestaan 30 päivän kuluessa tuomion tiedoksiantamisesta.
2. Kaikki oikaisut on tehtävä kirjallisesti, ja ne muodostavat osan tuomiosta, ja tarvittaessa sovelletaan 15 ja 25 artiklan säännöksiä.

28 artikla

Lisätuomiot

1. Ilmoitettuaan asiasta toiselle osapuolelle kumpi tahansa osapuoli ja pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen voivat 30 päivän kuluessa tuomion vastaanottamisesta pyytää välimiespaneelia antamaan lisätuomion välimiesmenettelyssä esitetyistä väitteistä, joita ei ollut otettu huomioon annetussa tuomiossa.
2. Jos välimiespaneeli katsoo, että lisätuomiota koskeva pyyntö on perusteltu ja että väitteiden huomiotta jääminen on korjattavissa ilman muita kuulemisia tai todisteita, sen on annettava lisätuomio 30 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.
3. Jos lisätuomio annetaan, sovelletaan tarvittaessa 15 ja 25 artiklaa.

29 artikla

Välitystuomion noudattaminen

1. Osapuolet toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet välitystuomion noudattamiseksi vilpittömässä mielessä. Osapuolet sopivat kymmenen päivän kuluessa välitystuomion tiedoksiantamisesta kohtuullisen määräajan välitystuomion noudattamiselle. Jos osapuolet ovat eri mieltä välitystuomion noudattamisen kohtuullisesta määräajasta, kumpi tahansa osapuoli pyytää kirjallisesti alkuperäistä välimiespaneelia määrittämään kohtuullisen määräajan ja ilmoittaa tästä samanaikaisesti toiselle osapuolelle. Kohtuullista määräaikaa voidaan jatkaa unionin ja Guyanan yhteisellä sopimuksella.
2. Jos osapuolet ovat eri mieltä jonkin toimenpiteen yhteensopivuudesta välitystuomion kanssa, osapuoli voi pyytää kirjallisesti välimiespaneelia ratkaisemaan asian. Välimiespaneeli antaa ratkaisunsa asiassa tiedoksi 90 päivän tai kiireellisissä tapauksissa 45 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai jotkut välimiehistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen käsittelemään pyyntöä, on asetettava uusi välimiespaneeli 6 artiklan mukaisesti. Määräaika, jonka kuluessa välimiespaneelin ratkaisu on annettava tiedoksi, on 60 päivää uuden välimiespaneelin asettamispäivästä.

3. Jos välimiespaneeli katsoo, että osapuoli ei ole noudattanut välitystuomiota, se asettaa kyseisen osapuolen noudattamiselle uuden määräajan.

Jos osapuoli ei edelleenkään noudata välitystuomiota, toinen osapuoli voi keskeyttää sopimuksen soveltamisen sen 28 artiklan mukaisesti ilmoitettuaan asiasta välitystuomiota noudattamattomalle osapuolelle. Keskeytyksen on oltava oikeasuhteinen asianomaiseen velvollisuuden rikkomiseen nähden, ja siinä on otettava huomioon rikkomisen vakavuus ja kyseessä olevat oikeudet ja se, perustuuko keskeytys siihen, että osapuoli ei edelleenkään noudata välitystuomiota.

Keskeyttäminen on väliaikaista ja sitä sovelletaan ainoastaan siihen saakka, kunnes osapuoli noudattaa välitystuomiota tai kunnes osapuolet ovat sopineet riidan ratkaisemisesta muulla tavoin.

4. Osapuolen on ilmoitettava yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle ja toiselle osapuolelle toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut välitystuomion noudattamiseksi, sekä pyynnöstään lopettaa toisen osapuolen soveltama soveltamisen keskeyttäminen.
5. Jos osapuolet eivät 45 päivän kuluessa ilmoituksen tiedoksiannosta pääse sopimukseen siitä, noudattaako osapuoli ilmoitetun toimenpiteen myötä välitystuomiota, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää kirjallisesti alkuperäistä välimiespaneelia antamaan ratkaisunsa asiassa. Tällainen pyyntö on annettava samanaikaisesti tiedoksi myös toiselle osapuolelle.

Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai jotkut välimiehistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen käsittelemään pyyntöä, on asetettava uusi välimiespaneeli 6 artiklan mukaisesti. Välimiespaneelin ratkaisu on annettava tiedoksi osapuolille ja yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle 75 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

6. Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai jotkut välimiehistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen käsittelemään 2 kohdan mukaista pyyntöä, on asetettava uusi välimiespaneeli 6 artiklan mukaisesti. Tässä tapauksessa määräaika, jonka kuluessa uuden välimiespaneelin ratkaisu on annettava tiedoksi, on 90 päivää uuden välimiespaneelin asettamispäivästä.

30 artikla

Sovintoratkaisu tai muu irtisanomisperuste

1. Jos osapuolet sopivat riidan ratkaisemisesta ennen tuomiota antamista, välimiespaneeli joko määrää, että välimiesmenettely päätetään, tai molempien osapuolten pyynnöstä ja paneelin hyväksynnällä kirjaa sovintoratkaisun sovittuja ehtoja koskevan välitystuomion muodossa. Välimiespaneeli ei ole velvollinen perustelemaan sovittuja ehtoja koskevaa välitystuomiota.

2. Jos välimiesmenettelyn jatkamisesta tulee ennen välitystuomion antamista mahdotonta tai tarpeetonta jostakin muusta kuin 1 kohdassa tarkoitetusta syystä, välimiespaneelin on ilmoitettava osapuolille aikomuksestaan määrätä menettely päätettäväksi, ellei jompikumpi osapuolista esitä perusteltuja syitä sen vastustaamiselle. Tämän jälkeen osapuolet aloittavat neuvottelut riidan ratkaisemiseksi.

V jakso

Kustannukset

31 artikla

Kustannukset

1. Välimiespaneeli vahvistaa tuomiossaan välimiesmenettelyn kustannukset. Kustannuksiin sisältyvät ainoastaan seuraavat:

- a) välimiespaneelin palkkiot, jotka ovat välimieskohtaisia ja jotka välimiespaneeli vahvistaa välimiesten nimityshetkellä osapuolten sopimien päiväkohtaisten palkkioiden mukaisesti;
- b) matkakulut ja muut välimiehille aiheutuneet kulut;
- c) asiantuntijalausuntoihin ja muuhun välimiespaneelin vaatimaan tukeen liittyvät kulut;
- d) todistajille aiheutuneet matka- ja muut kulut, jos välimiespaneeli hyväksyy tällaiset kulut.

2. Välimiesmenettelystä aiheutuvista kustannuksista vastaa pääsääntöisesti hävinnyt osapuoli. Välimiespaneeli voi kuitenkin jakaa tällaiset kulut osapuolten kesken siltä osin kuin se katsoo tällaisen ratkaisun kohtuulliseksi tapauksen olosuhteet huomioon ottaen.

3. Välimiespaneeli ei saa periä lisämaksuja tuomionsa tulkinnasta, oikaisemisesta tai siihen tehtävistä lisäyksistä.

32 artikla

Kustannusten tallettaminen

1. Välimiespaneeli voi asettamisensa yhteydessä pyytää kumpaakin osapuolta maksamaan samansuuruisen talletuksen ennakkona 31 artiklassa tarkoitetuista kustannuksista.

2. Välimiespaneeli voi välimiesmenettelyn aikana pyytää osapuolia tekemään lisätalletuksia.

3. Jos pyydettyjä talletuksia ei ole tehty kokonaisuudessaan 30 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, välimiespaneelin on ilmoitettava asiasta osapuolille vaaditun maksun suorittamista varten. Jos tällaista maksua ei suoriteta, välimiespaneeli voi määrätä välimiesmenettelyn keskeytettäväksi tai lopetettavaksi.

4. Kun tuomio on annettu, välimiespaneeli tilittää osapuolilta saadut talletukset ja palauttaa osapuolille jäljelle jääneen määrän.